A gyűlöletbeszéd korlátozása Magyarországon

Alkotmányos és jogalkalmazói megközelítések, európai kitekintéssel

Szerkesztette
Koltay András

CompLex

Wolters Kluwer
CompLex Kiadó

Kiadja a
Wolters Kluwer Kft.
Budapest, 2013
1117 Budapest, Prielle Kornélia u. 21–35.
Telefon: (40) 464-565
Fax: +36 (1) 464-5657
e-mail: info@wolterskluwer.hu
www.wolterskluwer.hu

Felelős vezető: a Wolters Kluwer Kft. igazgatója
Kiadásért felelős: Tóth Gábor
A kiadványok szerkesztéséért felelős: dr. Vajda Krisztina
Felelős szerkesztő: Olach Edit
Műszaki kiemelt főmunkatárs: Schuller Krisztina
Műszaki szerkesztők: Kerek Imréné, Szász Zoltán
Tördelés és fedélterv: Wolters Kluwer Kft. DTP-csoport
Készült a Gyomai Kner Nyomda Zrt.-ben
Felelős vezető: Fazekas Péter vezérigazgató
Telefon: 66/887-400

ISBN 978 963 295 353 3
Termékkód: YOV1499

MÉDIATUDOMÁNYI INTÉZET
Szakmai partner: Az NMHH Médiatanácsának Médiatudományi Intézete

Kiadványaink megtekinthetőek és megvásárolhatóak szakkönyvesboltunkban a Kiadó címén, továbbá a www.complex.hu portálon.

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás és a mű bővített, illetve rövidített változatának kiadási jogát is. A Kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül sem a teljes mű, sem annak bármely része semmiféle formában (fotokópia, mikrofilm vagy más hordozó) nem sokszorosítható.

A Bándy-gyilkosság híradós reprezentációja

MONORI ÁRON

2009-ben az ORTT átfogó vizsgálatot készített arról, hogy miként jelennek meg a romák a konfliktusok tükrében a televíziós hírműsorokban. A vizsgálat egyik fő területe az ún. Cozma-gyilkosságról szóló beszámolók elemzése volt.[1] 2012-ben egy – a romák médiamegjelenését tekintve – az említett bűncselekményhez hasonló eset történt: július 7-ről 8-ra virradó éjjel Pécsen meggyilkolták Bándy Kata 25 éves rendőrségi pszichológust. Az elkövető romaként jelent meg a hazai nyilvánosság egy részében, elsősorban az online felületeken. Az NMHH megvizsgálta ez utóbbi bűncselekmény médiareprezentációját, és összehasonlította a Cozma-gyilkosság négy évvel korábbi ábrázolásával. Vizsgálatunk a romák médiaképével kapcsolatos több kérdésre is választ keres. Kíváncsiak voltunk arra, hogy a fontosabb hazai televíziós médiaszolgáltatók mennyiben tartják be a médiaszabályozás, valamint szakmájuk alapvető szabályait a kisebbségek megjelenítéseinél. Választ kerestünk arra is, hogy a hazai hírmédia főbb aktorainak sikerült-e változtatni a korábbi vizsgálataink által feltárt rossz gyakorlatokon, és felelősségteljesen közelítenek-e a romák médiaábrázolásához.

1. A társadalmi kontextus és az előzmények

A magyar társadalomban a romákkal szembeni előítéletesség hosszú évtizedek óta jelen van, és Magyarországon a többségi társadalomban messze a legelutasítottabb kisebbségi csoport a cigányság. Az utóbbi két évtized empirikus előítéletesség-kutatásai alapján erőteljes konszenzus mutatkozik abban, hogy a többségi társadalom egyfajta abszolút külcsoportként és negatív referenciacsoportként tekint a hazai cigány kisebbségre, illetve dominál az egyfelől túltámogatott, segélyekre berendezkedett, másfelől a társadalmi normákat, jogszabályokat nem tisztelő cigányság képe. A témában lefolytatott vizsgálatok válaszadóinak nagy többsége egyetért az olyan megállapításokkal, miszerint: *„a cigányok sohasem fognak beilleszkedni a magyar társadalomba”*; *„a romák nem szeretnek dolgozni”*; *„az etnikai hovatartozás befolyásolja a bűnözési*

[1] Részletesen l.: ORTT: *A magyarországi televíziós hírműsorok romaképe a konfliktusok tükrében.* http://mediatanacs.hu/dokumentum/1856/magyarorszagi_televizios_hirmusorok_romakepe_20100421.pdf.

hajlandóságot".[2] A Tárki 2005 decemberében végzett közvélemény-kutatása szerint a megkérdezettek 62 százaléka teljesen vagy inkább egyetértett azzal a kifejezetten rasszista állítással, hogy a bűnözési hajlam a cigányok vérében van.[3] A Nézőpont Intézet 2008. augusztusi reprezentatív felmérése szerint a magyarok 91 százaléka szerint létezik „cigánybűnözés", 77 százalékuk pedig úgy gondolja, hogy a romák hajlamosabbak a bűnelkövetésre a nem romáknál.[4] A Progresszív Intézet által készített 2009-es kutatás szerint a magyar lakosság 81 százalékának vannak cigányellenes attitűdjei.[5]

A magyarországi romák által elkövetett bűncselekmények politikai kontextusba helyezése, illetve a „cigánybűnözés" kifejezés politikai használata és beemelése a szélesebb közbeszédbe a 2006-ban országos felháborodást kiváltó olaszliszkai bűncselekmény nyomán indult el. A Jobbik Magyarországért Mozgalom kampányt indított a „cigánybűnözés" ellen. Ennek leglátványosabb megnyilvánulásai a párthoz kötődő Magyar Gárda egyenruhás, a „cigánybűnözés" által sújtott, jelentős roma lakossággal rendelkező településeken rendezett felvonulásai voltak, amelyek a cigány kisebbségben félelmet keltettek, ugyanakkor támogatásra találtak a krónikus rendőrhiánnyal küszködő kistelepülések fenyegetettségérzésben élő többségi lakosságának egy részénél.

2009. február 7-én éjjel egy szórakozóhely előtt megkésselték Marian Cozmát, az MKB Veszprém kézilabdázóját. A gyanúsítottak „cigány" elkövetőkként jelentek meg a nyilvánosságban, és a gyilkosság által kiváltott felháborodás a sajtóban-médiában cigányellenes kirohanásokhoz, az internetes fórumokon rasszista gyűlöletkampányhoz vezetett. A közvéleményben tényként jelent meg az információ, hogy a veszprémi gyilkosok és korábban Siófok belvárosában erődemonstrációt tartó szervezett bűnözői csoport tagjai között jelentős az átfedés. Mindez további munícióval szolgált a „cigánybűnözés" létezését és a romák által elkövetett bűncselekmények elviselhetetlen növekedését vizionáló politikusi és értelmiségi körnek.

Jelen vizsgálat Bándy Kata meggyilkolásának médiareprezentációját célozza. Konkrétan azt, hogy ez a nagy társadalmi visszhangot kiváltó esemény miként jelent meg a legfontosabb magyarországi televíziók hírműsoraiban, az események bemutatása mennyiben felelt meg a korrekt szerkesztői gyakorlatnak, a hazai és nemzetközi sajtóetikai kódexek ajánlásainak, illetve az információk feldolgozása és közvetítése, valamint a műsorkészítői interpretációk milyen cigányképet közvetítettek a médiafogyasztóknak.

---

[2] L. pl.: Lázár Guy: A felnőtt lakosság nemzeti identitása a kisebbségekhez való viszony tükrében In: *Többség – Kisebbség. Tanulmányok a nemzeti tudat témaköréből.* Budapest, Osiris Kiadó – MTA–ELTE Kommunikációelméleti Kutatócsoport, 1996; A Kód Piac-, Vélemény- és Médiakutató Intézet elemzése, *Magyar Hírlap*, 1998. január 13.; Eröss Ferenc: Előítélet és etnicitás. In: *Magyar Tudomány*, 1997/6.

[3] L.: http://www.tarki.hu/tarkitekinto/20060201.html.

[4] A kulcsszó: közbiztonság? Nézőpont Intézet, 2008. augusztus 27. (www.nezopontintezet.hu).

[5] Progresszív Intézet: Cigányellenesség a magyar társadalomban. 2009. február 15. (http://portal.c-press.hu/200902154240/belfold/progressziv-intezet-ciganyellenesseg-a-magyar-tarsadalomban.html.

A vizsgálat mintájába a Duna TV, az Echo TV, a Hír TV, a Magyar ATV, az m1, az RTL Klub és a TV2 a gyanúsított letartóztatását és ezzel egy időben roma voltának nyilvánosságra kerülését követő egy hetének (2012. július 16–22.) hírműsorai kerültek be (Duna TV 18:00, Echo TV 19:30, Hír TV 21:00, Magyar ATV 18:55, m1 19:30, RTL Klub 18:30, TV2 18:30).

2. A kisebbségek, illetve a konfliktushelyzetek bemutatására vonatkozó alapelvek

Általánosan elfogadott alapelv, hogy a kisebbségek médiabeli ábrázolása kifejezetten szenzitív terület. Ennek ellenére a magyar újságíró szervezetek etikai kódexei nem foglalkoznak külön a témával. Egy korábbi felmérés szerint a hazai szerkesztők nem is tartják szükségesnek a kifejezetten a kisebbségek ábrázolását szabályozó irányelvek kidolgozását, kielégítőnek tartják az általános szakmai és etikai követelmények alkalmazását a kisebbségekről szóló tudósításaiknál.[6] A négy hazai újságíró-szervezet[7] által kidolgozott közös etikai alapelvek megfogalmaznak a különböző kisebbségek bemutatására, illetve a társadalmi feszültségek kezelésére vonatkozó (témánk szempontjából szintén releváns) előírásokat:

- Az újságíró nem maradhat semleges, ha a demokratikus értékek védelméről van szó! Kötelessége fellépni a terrorizmus, a bármilyen szempontú – faj, vallás, kultúra, nemzetiség, nem, életkor stb. miatti – gyűlöletkeltés ellen.
- A tömegtájékoztatási eszközöknek és személy szerint az újságíróknak is etikai kötelességük szerepet vállalni társadalmi összeütközések esetén a feszültségek feloldásában, a bizalomra, a türelemre való ösztönzéssel.[8]

A BBC szerkesztőségi irányelvei nem foglalkoznak önállóan az etnikai kisebbségek ábrázolásával, ugyanakkor általánosságban kimondják, hogy a másságuk alapján csoportot alkotó *„emberek csak abban az esetben jellemezhetők kor, szexuális orientáció, fogyatékosság stb. alapján, ha ez a témából kifolyólag elkerülhetetlen."*[9]A nemzetközi gyakorlatban ugyanakkor megtalálhatók a különböző kisebbségek reprezentációját szabályozó irányelvek. Ezek kidolgozásának fontosságára az Európai Tanács *Közös-*

---

[6] Bernáth Gábor – Messing Vera: *„Vágóképként, csak némában" – Romák a magyarországi médiában.* Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal, 1998. 35–36.

[7] Ezek a Magyar Újságírók Országos Szövetsége, a Magyar Újságírók Közössége, a Magyar Katolikus Újságírók Szövetsége, valamint a Sajtószakszervezet.

[8] L. Közös etikai alapelvek, 8. § a–d. (http://www.makusz.hu/index_new.php?mode=static&id=makusz_etikai_kodex).

[9] BBC Editorial Guidelines, Harm and Offence, Portrayal. (http://www.bbc.co.uk/guidelines/editorialguidelines/edguide/harm/portrayal.shtml).

ségi és etnikai viszonyok Európában című dokumentumában is felhívta a figyelmet.[10] A brit és magyar újságírók által kidolgozott *Visegrádi irányelvek*[11] kisebbségekre vonatkozó része kimondja:

- Az etnikai kisebbségekről szóló műsorok nem zárhatják médiagettóba a csoport tagjait.
- Kerüljük az előítéletes vagy pejoratív utalást egy személy származására, bőrszínére, vallására vagy szexuális beállítottságára vagy bármilyen fizikailag megnyilvánuló betegségére, illetve fogyatékosságára.
- Ne részletezzük semmilyen műsorban vagy más nyilvános módon egy személy származását, bőrszínét, vallását, szexuális beállítottságát, fizikai, szellemi betegségét vagy fogyatékosságát, hacsak nem bizonyul fontosnak a történet szempontjából.[12]

A brit National Union of Journalists[13] etikai kódexe részletes útmutatót tartalmaz a kisebbségek, köztük az etnikai kisebbségek médiabeli bemutatására vonatkozóan.[14] Ebből az esetünkben az alábbiak lehetnek fontosak:

- A szereplő faji (etnikai) hovatartozása csak abban az esetben említendő, ha az valóban fontos.
- Kerülni kell a szenzációhajhász bemutatást a faji (etnikai) kisebbségekkel foglalkozó ügyeknél; ez árt a kisebbségnek.
- Körültekintőnek kell lenni a szóhasználatnál. A korábban általánosan használt szavak egy része mára sértővé, bántóvá vált. Célszerű a kisebbségek megnevezésénél azokat a kifejezéseket használni, ahogyan ők nevezik magukat.
- Ne éljünk előfeltevésekkel, feltételezésekkel a szereplők kulturális hátteréről.

Az etnikai hovatartozás megjelölése különösen aggályos a bűnelkövetők, illetve a bűncselekménnyel gyanúsított személyekkel kapcsolatban, mivel így egyrészt alkalmas lehet a meglévő előítéletek megerősítésére, másrészt azt sugallhatja, hogy közvetlen összefüggés van az etnikai csoporttagság és a bűnözési hajlam között. Holott tudományos közhelynek számít, hogy az etnikai hovatartozás nem befolyásolja a bűnözési hajlamot, ezzel szemben a társadalmi státuszt igen.[15]

Alapesetben semmilyen relevanciával nem bír a bűncselekményeknél az elkövetők és a sértettek nemzetiségi-etnikai hovatartozása, kivéve, ha az indíték valamilyen nemzetiségi-etnikai ellentétre vezethető vissza. Kizárólag az utóbbi esetben indokolt

---

[10] Bernáth – Messing i.m. (6. lj.) 35.

[11] A *Visegrádi irányelvek* című, a hírműsorok szerkesztésére vonatkozó újságíró-szakmai és etikai ajánlás a BBC és a Baltic Media Centre Oktatási Részlegének együttműködésével készült.

[12] Charles Fletcher: *Visegrádi irányelvek.* British Embassy, Budapest, 2001. 89.

[13] A világ egyik legnagyobb és legbefolyásosabb újságíró szervezete, mintegy 38 000 taggal.

[14] NUJ guidelines on race reporting. http://www.mediawise.org.uk/display_page.php?id=648.

[15] L. pl. az Országos Kriminológiai Intézet állásfoglalását: *Állásfoglalás a magyarországi bűnözési helyzetről, az elkövetők etnikai hovatartozásának nyilvántartásáról és a „cigánybűnözésről."* http://www.okri.hu/images/stories/doc_files/allasfoglalas_hossz.doc.

az etnikai identifikáció. A fentiek alapján vezette be a németországi sajtó önszabályozó nonprofit szervezete, a Német Sajtótanács (Deutscher Presserat) azt a gyakorlatot, hogy a bűnügyi tudósításoknál nem jelölik az etnikai hovatartozást.[16] A nemzetiségi törvény vonatkozó rendelkezése kimondja, hogy *„valamely nemzetiséghez való tartozás kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga."*[17] Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény pedig különleges adatként határozza meg a faji eredetre vonatkozó, a nemzetiséghez tartozáshoz köthető adatokat, amelyek akkor kezelhetők, ha az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul, vagy az nemzetközi szerződés végrehajtásához szükséges vagy azt az Alaptörvényben biztosított alapvető jog érvényesítése, továbbá a nemzetbiztonság, a bűncselekmények megelőzése vagy üldözése érdekében vagy honvédelmi érdekből, illetve közérdeken alapuló célból törvény elrendeli.[18] A korábbi – azóta hatályon kívül helyezett – kisebbségi és az adatvédelmi törvénnyel összhangban született 1997-ben a kisebbségi és adatvédelmi ombudsman közös állásfoglalása, amely a nemzeti és etnikai kisebbségekről szóló, valamint az adatvédelmi törvénnyel ellentétesnek ítélte a bűnügyi tudósításoknál az etnikai hovatartozás nyilvánosságra hozatalát.[19] A magyar médiajog általánosságban szabályozza a kisebbségek megjelenítését. A 2010. évi CIV. törvény a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól:

> 17. § (1) A médiatartalom nem lehet alkalmas valamely nemzet, közösség, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbség vagy bármely többség, továbbá valamely egyház vagy vallási csoport elleni gyűlölet keltésére.
> (2) A médiatartalom nem lehet alkalmas valamely nemzet, közösség, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbség vagy bármely többség, továbbá valamely egyház vagy vallási csoport kirekesztésére.

Egy tömegkommunikációs üzenet, amennyiben legalább részben igazodik a néző „elvárásaihoz" és számol a befogadói recepció különböző (társas, pszichológiai, diszkurzív) kontextusaival, képes meggyőzni, motiválni, manipulálni és elsősorban megerősíteni a befogadói előítéleteket.[20] A bevezetőben vázlatosan bemutatott magyarországi konszenzuális cigányellenes hangulatban a fenti előítéleteket a média csupán azzal is erősítheti, hogy anélkül számol be a romákkal kapcsolatos konfliktusokról, hogy azok mélyebb társadalmi okait (integráció nehézségei, mélyszegénység, iskolázatlanság, iskolai és lakóhelyi szegregáció, munkaerő-piaci diszkrimináció stb.) felfedné.[21] Még inkább visszaigazolja a rasszista sztereotípiákat az a fajta szerkesztői gyakorlat, ami-

---

16 Bernáth–Messing i.m. (6. lj.) 48.

17 A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény.

18 Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 5. § (2) bek.

19 L. Bernáth Gábor: Hozott anyagból. A magyar média romaképe. *Beszélő*, 2003/6.

20 László Miklós: Hírműsorok generációs szemmel. *Médiakutató*, 2005 tél.

21 L. pl. Gyűlöletbeszéd a mai magyar sajtóban. Gerő András, Szilágyi-Gál Mihály, Bernáth Gábor és Monori Áron beszélgetése. *Médiakutató*, 2002. tavasz.

kor romák által elkövetett egyedi agresszív cselekedeteket, bűncselekményeket narratívába fűzve, mintegy egymásra halmozva mutatnak be, az etnikai hovatartozás és a bűnelkövetés összefüggéseit sugallva.[22] Problémát jelent továbbá, amikor a kisebbségi szereplők névtelenek maradnak, elsősorban nem az egyéniségük, hanem a csoporttagságuk („cigányok") alapján definiálódnak, így a személyükhöz kötődő, adott esetben negatív megítélés a teljes kisebbségi csoportra rávetül.[23] Az etnikai hovatartozás hangsúlyozása a bűnelkövetés – áttételesen a bűnözés – etnicizálásához vezethet, így a történések egy tágabb kontextusba helyeződnek, a nézőkben a romákról általában alkotott képet negatív irányba befolyásolhatják. Az ilyen típusú ábrázolásban megjelenhet a homogén csoport képzésére irányuló szándék, amely kategorizációhoz vezet. A csoportközi kategorizáció a kisebbségekkel szembeni előítéletesség egyik feltétele.[24] Amennyiben ez a többségi és kisebbségi szereplők közötti kapcsolatok konfliktusorientált bemutatásával párosul, illetve a kisebbség negatív sztereotip szerepekben való bemutatásával jár együtt, a nézői recepció szempontjából egyértelműen az előítéletes gondolkodást erősíti. Mindezt súlyosbíthatja a konfliktusban érintett „oldalak" csoportkülönbségeinek hangsúlyozása.

Szociálpszichológiai megfigyelések szerint a médiafogyasztó információfeldolgozását erőteljesen befolyásolja az információk emocionális keretezése. Az érzelmekre ható megfogalmazások és szóhasználat a befogadó izgalmi szintjét megemelik, s ezzel erősítik az információk rutinszerű, gondolkodást nélkülöző, automatikus értelmezését, illetve gátolják az elhangzottak tényszerű feldolgozását, amely oda vezet, hogy a néző a befogadásnál az előítéleteire fog hagyatkozni.[25] A hazai romákról bemutatott tudósításoknál – figyelembe véve a mai magyar társadalmat jellemző előítéletes cigányellenes konszenzus körülményeit – az ilyen típusú információközlés jó eséllyel a meglévő előítéletek visszaigazolásához és erősítéséhez vezet.

3. Bándy Kata meggyilkolásának híradós reprezentációja

Bándy Kata 2012. július 7-éről 8-ára virradóra tűnt el Pécsett, egy szórakozóhelyről indult haza, ahová viszont már nem érkezett meg. Holttestét három nappal később találták meg. A gyilkosság után egy héttel őrizetbe vettek egy fiatal férfit, akit a rendőrség az emberöléssel gyanúsított.[26]

---

[22] Pócsik Andrea: Közszolgálatiság és diskurzus. Az olaszliszkai tragédia a médiában. *Beszélő*, 2007. május.

[23] Messing Vera: A nemzeti és etnikai kisebbségek képe a magyar sajtó híreiben. *Jel-Kép*, 1998/4.

[24] Uo.

[25] A befogadásvizsgálattal foglalkozó szakirodalom a *„mindless reading"* kifejezéssel írja le a jelenséget, amelynek lényege, hogy az érzelmekre ható megfogalmazás a befogadóból annak előítéletein alapuló automatikus reakciót vált ki, ami felszínes, gyors és torzított információfeldolgozáshoz vezet, és ellehetetleníti a tárgyilagos mérlegelést. Részletesen lásd Siklaki István: A főcímek demagógiája. *Jel-Kép*, 1997/2.

[26] A gyanúsított P. Lászlót a Pécsi Törvényszék 2013 áprilisában tényleges életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélte Bándy Kata meggyilkolásáért. Az ítélet ellen a vádlott enyhítésért fellebbezett.

A bűncselekmény rendkívül nagy teret kapott a médiában, azon belül a televíziók hírműsoraiban, amit a hírszelekció általános alapelvei természetes módon indokoltak. A hírértéknövelő tényezők[27] közül az eseménynél a negativitás és a normasértés mellett a különösen nagy érdeklődést érthetővé teszi, hogy az áldozat egyrészt egy fiatal lány, másrészt rendőrségi alkalmazott (konkrétan rendőrségi pszichológus) volt. Az esetről szóló információk vezető hírként kerültek a hírműsorokba. A bűncselekmény gyanúsítottja „cigány" elkövetőként jelent meg a nyilvánosság egy részében.

A vizsgált híradók többsége több napon keresztül fontos hírként számolt be a gyilkosságról és az ahhoz kapcsolódó egyéb eseményekről. Ezen belül a két kereskedelmi televízió kiemelten tálalta az ügyet. A gyilkosság gyanúsítottját 2012. július 16-án fogták el, erről minden vizsgált híradó vezető helyen számolt be. Egyik hírműsor sem tett utalást a feltételezett elkövető etnikai hovatartozására. Ugyanakkor a tudósításokban bemutatott képekből a közönség könnyen arra a következtetésre juthatott, hogy a gyanúsított roma. Fókuszcsoportos vizsgálatok kimutatták, hogy a romaként való azonosítást a külső testi jegyek, a név, a társadalmi státusra utaló jelek, a viselkedés együttesen határozzák meg.[28] A „rasszjegyek", a sötét bőr- és hajszín, valamint az agresszív bűncselekmény együttes megjelenése alapján a többségi „azonosító" jó eséllyel azonosíthatta cigányként az elkövetőt.

3.1. A Bándy-gyilkosság a Duna TV hírműsoraiban

A médiaszolgáltató egy hét alatt összesen 962 másodpercben foglalkozott a gyilkossággal és a hozzá kapcsolódó fejleményekkel.

A Duna TV július 16-án, az elfogást követő első híradásában az első helyen számolt be a történtekről. Elmondták, hogy egy 26 éves férfit gyanúsítanak, aki beismerő vallomást is tett.

Tárgyszerűen számoltak be a gyanúsított (P. László) elfogásáról, etnikai hovatartozását nem említették. Elhangzott, hogy a feltételezett elkövető vallomása szerint az áldozatot nem ismerte, szexuális indítékból ölt és egyedül követte el a bűncselekményt. Ezután megmutatták a házat, ahol a férfi néhány hete lakott (romos lakóépület, lepusztult környezet), majd megszólaltatták a barátnőjét (arca kikockázva), aki elmondta, nem gondolta volna, hogy képes ölni, vele sosem volt erőszakos. Miközben arról számoltak be, hogy a gyanúsított aktív volt a közösségi portálokon, egy táblát mutattak „Színesfém, vashulladék felvásárlás" felirattal, majd részben kikockázott

27 Ezekről részletesen lásd Bajomi-Lázár Péter: *Média és társadalom*. Antenna Könyvek. 2006. 79–83.

28 A „rasszjegyek": a sötét bőr-, szem- és hajszín, a „tipikus cigány név", a szegényes öltözék, az igénytelen és nehezen érthető („cigányos") nyelvhasználat és dialektus, az agresszív viselkedés – mint a cigányokra a többségi társadalom által sztereotipikusan jellemzőnek tartott jegyek – többségének együttes megléte esetén a többségi „azonosító" jó eséllyel minősíti cigánynak a szereplőt. Lásd például: Csepeli György – Simon Dávid: Becoming a Member of a Group. *Dialógus*, 2001. 1.

fotókat (ezeken sötét bőrű, sötét hajú fiatal férfi volt látható). Végül összefoglalták az áldozat eltűnését és a nyomozás ismert részleteit, valamint a gyanúsított elfogását.

A július 17-i műsorban a televízió már csak a híradó közepén számolt be az újabb fejleményekről. Elmondták, a gyanúsított beismerte a tettét, és védője szerint azért ölte meg a lányt, mert feldühödött azon, hogy visszautasította a szexuális közeledését. Korábban nem ismerte az áldozatot. A védő részletesen beszámolt a gyilkosságról. Eszerint a férfi kirabolta Bándy Katát, és másnap eladta a mobiltelefonját. Az áldozat körme alól nyert DNS-maradványok alapján azonosították a feltételezett elkövetőt, aki már szerepelt a rendőrségi nyilvántartásban, ugyanis többször volt büntetve zsarolás és rablás miatt. Megszólalt Kaplár Mátyás pszichológus, aki szerint a gyanúsított személyiségzavarral küzd, a visszautasítás agressziót válthat ki belőle. Elmondták, hogy a férfi vallomása szerint egyedül és drog hatása alatt követte el a bűncselekményt. Ismertették, hogy a rendőrség aljas indokból elkövetett emberöléssel gyanúsítja a férfit, aki ezért akár életfogytiglani börtönt is kaphat. A tudósítás alatt megmutatták a bűncselekmény helyszínét, valamint a gyanúsított kikockázott arcú fényképeit.

Július 18-án a Duna TV híradója a műsor közepén, sokadik hírként ismertette a gyilkossági ügy újabb részleteit. Elmondták, hogy a bíróság 30 napra előzetes letartóztatásba helyezte Bándy Kata feltételezett gyilkosát. Ismertették, hogy a gyanúsított kitart a korábbi vallomása mellett, majd részletesen beszámoltak a bíróság döntéséről, valamint arról, hogy aljas indokból elkövetett emberöléssel és kifosztással vádolják a férfit. Ezután a kirendelt védő szólalt meg, aki elmondta, hogy a gyanúsított fenntartja beismerő vallomását, és megbánta tettét, végül újra összefoglalták az előző napokban elhangzott információkat.

Július 19-én a Duna TV röviden és csak a híradó nyolcadik percében foglalkozott az üggyel. Elmondták, hogy bújócskázó gyerekek találták meg a holttestet, amit az egyik gyermek édesanyja a híradónak el is mondott. A tudósító beszámolt arról is, hogy a gyerekek szerint P. László megfenyegette őket, hogy ne beszéljenek a megtalált holttestről. Ezután újra összefoglalták a nyomozás részleteit, kiemelték a DNS-minta alapján történt azonosítást. Eközben több képet mutattak P. László Facebook-profiljából.

A július 20-i adásban a nyolcadik percben számoltak be arról, hogy továbbra is keresi a rendőrség P. László lehetséges tettestársait. Elmondták, hogy a férfi helyszíni kihallgatása is megtörtént, majd tudósítottak a Bándy Katáról történt megemlékezésekről (közös ima, gyertyagyújtás, virrasztás). Majd a gyanúsított ügyvédje nyilatkozott, aki elmondta, hogy védence fenntartja korábbi vallomását. Ezután egy igazságügyi orvosszakértő mondta el, hogy még elemzik a nyomokat, információkat. Elhangzott továbbá, hogy a rendőrség keresi a gyanúsított unokatestvérét, J. Olivért.

Július 21-én a rendőrség először tartott sajtótájékoztatót a nyomozás részleteiről. Ennek megfelelően a Duna TV első hírként tudósított az eseményről. Részletesen beszámoltak a rendőrségi sajtótájékoztatón elhangzottakról. Eszerint P. Lászlónak nem volt fegyvere, egyedül követte el tettét szexuális indítékból. Elhangzott, hogy a gyanúsított tagadja, hogy megerőszakolta volna a lányt, a rendőrség ezzel kapcsolatban még várja a szakértői vizsgálatok eredményét. Elmondták továbbá, hogy P. László a gyil-

kosság után kifosztotta az áldozatot, és a következő napokban úgy élt, mintha mi sem történt volna. A helyszínen talált szövetminták alapján azonosították és egynapos üldözés után fogták el.

A július 22-i műsorban nem volt szó a gyilkosságról.

3.2. A Bándy-gyilkosság az Echo TV hírműsoraiban

Az Echo TV híradója a vizsgált időszakban 601 másodperc terjedelemben számolt be az ügyről.

A program július 16-i adásában csak a hatodik hír szólt a Bándy-ügyről, a híradó tizedik percében került műsorra, azaz több közéleti-politikai információ is megelőzte. A műsorban tárgyszerűen beszámoltak a gyanúsított, egy 26 éves férfi elfogásáról, etnikai hovatartozását nem említették. Eközben egy kikockázott képet mutattak róla (sötét bőr, sötét haj, amely alapján a néző arra a következtetésre is juthatott, hogy az elkövető roma). Ezután elmondták, hogy Pécsen félnek az emberek, és elfogytak az önvédelmi eszközök az üzletekből. Majd összefoglalták a bűncselekmény részleteit, újra elmondták, hogy egy 26 éves férfit fogott el a rendőrség, akiről újabb kikockázott képeket mutattak, illetve elhangzott, hogy büntetett előéletű. Ezek után megmutatták a házat, ahol Pécsen lakott (romos lakóépület, lepusztult környezet), majd megszólaltatták az egyik szomszédját (fiatal, külső személyiségjegyei alapján vélelmezhetően roma férfi), aki szerint nem volt agresszív. Elhangzott, hogy először az unokatestvérénél lakott, majd a barátnőjéhez költözött. Az unokatestvér elmondta, hogy nem tudja miből élt, de éjszakánként eljárt otthonról. A fentiekből csak következtetni lehetett az elkövető roma származására.

A július 17-i műsorban már több közéleti-politikai hír is megelőzte a gyilkosságról szóló tudósítást, amire a híradó hetedik percében került sor. Ebben először elmondták, hogy részletes vallomást tett a Bándy Kata meggyilkolásával vádolt férfi, és a vallomás szerint egyedül és szexuális indítékból követte el a tettét. Elhangzott, hogy a DNS-mintája buktatta le, mivel korábbi bűncselekményei miatt szerepelt a rendőrségi nyilvántartásban. Elmondták azt is, hogy a bűncselekmény időpontjában is börtönben kellett volna lennie, majd beszámoltak arról, hogy a nyomozás folytatódik.

Július 18-án az adás negyedik percében került programba a gyilkossággal kapcsolatos tudósítás, amelyet az előző napi gyakorlathoz hasonlóan több közéleti-politikai hír is megelőzött. Először arról számoltak be, hogy a bíróság harminc napra előzetes letartóztatásba helyezte Bándy Kata feltételezett gyilkosát, akit aljas indokból elkövetett emberöléssel vádolnak. Ezután elhangzott, hogy ügyvédje szerint P. László fenntartja a vallomását, miszerint azért fojtotta meg a lányt, mert nem akart vele közösülni, valamint egyedül követte el tettét.

A július 19-i adás során már csak a 12. percben került közzétételre az ügy, röviden és több közéleti-politikai hír után. Először elmondták, hogy várhatóan poligráfos vizsgálat alá veti a gyanúsítottat a rendőrség, illetve hamarosan egyéb írásos szakvélemé-

nyek is készülnek a nyomozáshoz. Majd beszámoltak arról, hogy Navracsics Tibor szerint a jövőben hatékonyabban kell kikényszeríteni az elítéltek bevonulását a börtönökbe, illetve a rendőrségnek szabadabb kezet kell adni az ilyen ügyek kezelésében.

Július 20-án az Echo TV híradója már csak igen röviden és a műsor tizedik percében számolt be az ügyről. Először elmondták, hogy a bizonyítékok cáfolják P. Lászlót – aki azt állítja, egyedül hajtotta végre a tettét –, mivel a helyszínen egy másik DNS-mintát is találtak. Elhangzott, hogy a rendőrség továbbra is keresi a gyanúsított unokatestvérét, J. Olivért, akivel a gyanúsított a gyilkosság után is együtt volt.

A július 21-i adásban második hírként részletesen beszámoltak az első, a gyilkosság részleteit ismertető rendőrségi sajtótájékoztatóról. Itt elhangzott, hogy egyedül követte el a tettét P. László, valamint a férfi beismerő vallomást tett, poligráfos vizsgálatnak vetették alá, amely igazolta, hogy nem hazudik. Ezután összefoglalták a nyomozás részleteit, illetve beszámoltak a férfi elfogásáról.

A július 22-i műsorban nem volt szó a gyilkosságról.

3.3. A Bándy-gyilkosság a Hír TV műsoraiban

A Hír TV hírműsora a vizsgált héten 1441 másodpercet szentelt a témának.

A július 16-i műsor az első helyen számolt be a történésekről. Először tárgyszerűen ismertették a gyanúsított elfogását, teljes nevén (Péntek László) nevezték meg, etnikai hovatartozását nem említették. Elmondták, hogy többszörös visszaeső bűnöző, és kikockázott képeket mutattak róla. Bemutatták a házat, ahol lakott (romos lakóépület, lepusztult környezet), majd egy férfi elmondta, hogy a gyanúsított antipatikus, nem megnyerő külsejű ember, illetve a gyanúsított barátnője is nyilatkozott, akinek elmondása szerint nem gondolta volna, hogy képes lenne ölni. Ezután beszámoltak arról, hogy a férfi előélete nem egyértelmű, egyes információk szerint korábban erőszakos bűncselekményekért, mások szerint lopásért ítélték el. Majd elmondták, hogy a gyanúsított Kelebián él, a gyilkosság idején egy kifizetetlen szabálysértési bírság miatt börtönben kellett volna lennie. A tudósítás alatt a család lepusztult, szegényes lakókörnyezetéről készült felvételeket mutattak. A következőkben a gyanúsított édesanyja (a képsorok alapján valószínűsíthető, hogy roma) nyilatkozott a híradónak, elmondása szerint kizártnak tartja, hogy a fia a tettes. Majd beszámoltak az elfogás részleteiről, valamint a kirendelt védő elmondta, hogy beismerő vallomást tett, az indíték pedig a szexuális közeledés elutasítása volt. Végül tudósítottak a nyomozás megismerhető részleteiről, illetve a városban uralkodó hangulatról.

Július 17-én a híradó kilencedik percében, sokadik hírként foglalkoztak a gyilkossággal. Elmondták, hogy részletes beismerő vallomása szerint Péntek László ittasan és bedrogozva követte el a bűncselekményt. Egyedül vitte véghez a tettét, meg akarta erőszakolni a lányt, de ez nem sikerült neki. A gyilkosság idején szabálysértés miatt börtönben kellett volna lennie. Megszólalt a férfi védője is, aki kifejtette, hogy több tisztázatlan kérdés van még az ügyben, valamint a férfi egyedül követte el a cselek-

ményt, magára vállalta azt, és összetört a tette súlya alatt, továbbá nem tudja, miért követte el, kábítószer és ital hatása alatt volt, és megbánta, amit tett. Kitért arra is, hogy az indíték egyértelműen szexuális volt. Ez után elhangzott, hogy a rendőrség további tettest, tetteseket keres, de nem nyilatkoznak. Újra elmondták, hogy a férfinak börtönben kellett volna lennie, majd beszámoltak arról, hogy korábban több bűncselekményt követett el. Ezután megszólalt Kovács Lajos nyugalmazott rendőr ezredes, aki szerint nagy valószínűséggel volt tettestársa az elkövetőnek. Majd a pécsi tudósító a gyilkosság helyszínéről arról számolt be, hogy a DNS-minta, valamint a lány tettesnél maradt mobiltelefonja alapján azonosították Péntek Lászlót.

A Hír TV július 18-án továbbra is első helyen tudósított az ügyről, először részletesen beszámoltak arról, hogy a bíróság harminc napra előzetes letartóztatásba helyezte Bándy Kata feltételezett gyilkosát, akit aljas indokból elkövetett emberöléssel vádolnak. Elmondták, hogy a férfi a tárgyaláson fenntartotta korábbi vallomását, miszerint bedrogozva és ittasan fojtotta meg a lányt, és egyedül követte el az emberölést. Megszólalt a védője, aki szintén azt mondta, hogy védence fenntartotta a vallomását, valamint megbánta a tettét. Majd Kovács Lajos nyugalmazott rendőr ezredes mondta el, hogy a gyanúsított nagy valószínűséggel nem egyedül követte el a gyilkosságot.

Július 19-én már a Hír TV is szűkszavúan és sokadik hírként, a híradó második felében foglalkozott az üggyel. Először a Bándy Katáról történt megemlékezésekről (közös ima, gyertyagyújtás, virrasztás) tudósítottak. Majd elhangzott, hogy a gyanúsítottat a rendőrség poligráfos vizsgálatnak akarja alávetni, miután továbbra is feltételezik, hogy voltak tettestársai. Ezután újra összefoglalták a nyomozás megismerhető részleteit, illetve kiemelték a DNS-minta alapján történt azonosítást.

A Hír TV július 20-án a híradó végén röviden számolt be az ügy újabb fejleményeiről. Először arról volt szó, hogy helyszíni szemlét tartottak a gyanúsított részvételével Pécsen, illetve elvégezték rajta a hazugságvizsgálatot is. Elhangzott, hogy sajtóhírek szerint az áldozat holttestén a gyanúsított unokatestvérének, J. Olivérnek a DNS-mintáját is megtalálták. A férfi Facebook-profiljáról mutattak képeket. Elmondták, hogy Tompán élt, barátai nyugodt embernek ismerték, ugyanakkor megszólaltatták volt barátnője édesanyját, aki szerint labilis idegrendszerű, agresszív ember.

A július 21-i híradóban első hírként részletesen beszámoltak az első, a gyilkosság részleteit ismertető rendőrségi sajtótájékoztatóról. Elhangzott, hogy P. László egyedül követte el tettét, a gyanúsított a nemi erőszakra vonatkozó kérdésekre ellentmondásos nyilatkozatokat tett, és ebben a kérdésben igazságügyi szakértő tisztázza majd a helyzetet. Ezután összefoglalták a nyomozás részleteit, közben több képet mutattak a férfiról. Beszámoltak a gyanúsított elfogásáról, akinél eszerint fegyvert nem találtak, viszont menekült és ellenállt. Elfogása után részletes beismerő vallomást tett, amely szerint egyedül követte el a tettét. A hazugságvizsgálat megerősítette, hogy igazat mondott. Elmondták, hogy a férfi a gyilkosság napján kábítószert és alkoholt is fogyasztott, a gyilkosság után kifosztotta áldozatát, és elfogásáig élte tovább az életét, mintha mi sem történt volna.

A július 22-i műsorban nem esett szó a gyilkosságról.

3.4. A gyilkosság a Magyar ATV hírműsoraiban

A médiaszolgáltató híradója a vizsgált időszakban 475 másodpercben számolt be az ügyről.

A július 16-i híradóban a gyilkosságról szóló összefoglaló csak az ötödik hírként jelent meg, a híradó 10. percében. A tudósítást több közéleti-politikai hír is megelőzte. Tárgyszerűen beszámoltak a gyanúsított, egy 26 éves férfi elfogásáról, etnikai hovatartozását nem említették. Megmutatták a házat, ahol Pécsen lakott, majd egy fiatal (a látottak alapján vélhetően roma) férfi mondta el, hogy a gyanúsított normálisan viselkedett, nem gondolták, hogy ilyenre képes. Ezután elhangzott, hogy a férfi Kelebián él, majd megszólaltatták az édesanyját (akit a közönség megjelenése alapján romaként azonosíthatott), aki szerint a fia nem volt agresszív és nem tudja felfogni a történteket. Később ismertették, hogy a férfi beismerte a gyilkosságot. Közben több kikockázott képet mutattak róla.

A július 17-i, 18-i és 19-i műsorokban nem volt szó a gyilkosságról. Július 20-án a híradó végén beszámoltak arról, hogy az előző éjjel a rendőrség helyszíni meghallgatást tartott az üggyel kapcsolatban, valamint további gyanúsítottat keresnek az ügyben, miután két DNS-mintát találtak a helyszínen. Ismertették, hogy a tompai J. Olivért, valamint egy harmadik férfit is keresnek. Ezután Bándy Kata temetésének előkészítéséről, valamint a család ezzel kapcsolatos kéréséről (mindenki tekintsen el a részvétnyilvánítástól, a sajtó pedig kerülje el a rendezvényt) számoltak be.

Július 21-én a Magyar ATV első hírként számolt be az első, a gyilkosság részleteit ismertető rendőrségi sajtótájékoztatóról. Elhangzott, hogy egyedül követte el tettét P. László, valamint nyolc poligráfos vizsgálatot végeztek az ügyben. Majd összefoglalták a nyomozás addigi eredményeit. Elmondták, hogy a férfi megfojtotta az áldozatot, majd elvitte a mobiltelefonját és pénzét, azt viszont egyelőre nem tudni, hogy az áldozatot megerőszakolták-e, mivel a szakértői vizsgálatok még zajlanak. Szintén beszámoltak arról, hogy a gyanúsítottat DNS-mintája alapján azonosították, és elfogása után tettét azonnal beismerte. Ezután helyszíni tudósítást láthattunk a Bándy Kata emlékére szervezett budapesti virrasztásról, amelyben elhangzott, a család kifejezett kérése, hogy a tragédiát senki ne használja fel uszításra vagy gyűlöletkeltésre.

A július 22-i műsorban nem volt szó a gyilkosságról.

3.5. A Bándy-gyilkosság az m1 hírműsoraiban

Az m1 hírműsora a vizsgált héten 1606 másodpercben foglalkozott a bűncselekménynyel, valamint a nyomozás fejleményeivel.

A június 16-i híradóban első hírként számoltak be az ügyről. A híradás a gyilkosság tényszerű ismertetésére szorítkozott, amelyben beszámoltak a gyanúsított (P. László) elfogásáról, etnikai hovatartozását nem említették. Elmondták, hogy vallomása szerint az áldozatot nem ismerte, szexuális indítékból ölt, és egyedül követte el a bűncselek-

ményt. Megmutatták a házat, ahol Pécsen lakott, majd megszólaltatták a barátnőjét (arca kikockázva), aki elmondta, nem gondolta volna, hogy a férfi képes ölni, vele sosem volt erőszakos. Amíg arról számoltak be, hogy a gyanúsított aktív volt a közösségi portálokon, egy táblát mutattak „Színesfém, vashulladék felvásárlás" felirattal, majd részben kikockázott fotókat (a képeken sötét bőrű fiatal férfi látszik). Ezután elhangzott, hogy a rendőrség egyelőre nem mond semmit, illetve a gyanúsított már többször volt büntetve és a gyilkosság idején is börtönben kellett volna lennie. Mint később elmondták, húsz napra kellett volna bevonulnia egy be nem fizetett szabálysértési bírság miatt. Ezután P. László édesanyja (a képek alapján valószínűsíthetően roma származású nő) nyilatkozott a híradónak. Elmondása szerint kizártnak tartja, hogy a fia ölt volna. Később ismertették, hogy a gyanúsított korábban több bűncselekményt követett el (rablás, gépkocsifeltörések, betörések, lopások) és többször ült börtönben is. A tudósítás alatt a család lepusztult, szegényes lakókörnyezetéről készült felvételeket, valamint a gyanúsított Facebook-profiljáról átvett képeket mutattak. Végül újra összefoglalták az áldozat eltűnését és a nyomozás ismert részleteit, valamint a gyanúsított elfogását.

A július 17-i adásban a híradó közepén számoltak be a gyilkossággal kapcsolatos fejleményekről. Elmondták, hogy aljas indokból elkövetett emberöléssel és kifosztással gyanúsítják Bándy Kata gyilkosát, ezért tényleges életfogytiglant is kaphat. Elhangzott, hogy a férfi beismerte a tettét, védője szerint azért ölte meg (megfojtotta), mert visszautasította a szexuális közeledését, illetve az áldozatot nem ismerte. Ezután a védő részletesen beszámolt a gyilkosságról. Eszerint a férfi kirabolta az áldozatot, majd másnap eladta a mobiltelefonját. Az áldozat körme alól nyert DNS-maradványok alapján azonosították, mivel szerepelt a rendőrségi nyilvántartásban, ugyanis már többször volt büntetve zsarolás és rablás miatt. Megszólalt Kaplár Mátyás pszichológus, aki szerint a gyanúsított személyiségzavarral küzd, a visszautasítás agressziót válthat ki belőle. Ezután ismertették, hogy a férfi vallomása szerint egyedül és drog hatása alatt követte el a bűncselekményt, és a rendőrség aljas indokból elkövetett emberöléssel gyanúsítja, amiért akár életfogytiglani börtönt is kaphat. A tudósítás alatt megmutatták a bűncselekmény helyszínét, valamint a gyanúsított kikockázott arcú fényképeit. A továbbiakban beszámoltak arról, hogy a beismerő vallomás ellenére a bűncselekmény részletei még nem tisztázottak, és a rendőrség nem ad hivatalos tájékoztatást. Végül egy rendőrségi szakértő segítségével összefoglalták a nyomozás állását.

Az m1 július 18-i híradójában továbbra is vezető hírként, az első helyen szerepelt a gyilkossági ügy. Bevezetésként elmondták, hogy aljas indokból elkövetett emberöléssel és kifosztással gyanúsítják Bándy Kata feltételezett gyilkosát, és a férfi előzetes letartóztatásba került. Elhangzott, hogy ügyvédje szerint most tudatosult benne, hogy mit követett el, és megbánta tettét. Részletesen beszámoltak a bíróság döntéséről, amely alapján harminc nap előzetes letartóztatásba helyezték a férfit. Ezután a kirendelt védő mondta el, hogy védence fenntartja a beismerő vallomását és megbánta a cselekményét. Végül újra összefoglalták az előző napokban elhangzott információkat.

A július 19-i adásában az m1 híradója is több közéleti-politikai hír után, a nyolcadik percben számolt be a gyilkossággal kapcsolatos további fejleményekről. Először elmondták, hogy bújócskázó gyerekek találták meg a holttestet, amit az egyik gyermek édesanyja a híradónak el is mondott. A tudósító beszámolt arról is, hogy a gyerekek szerint P. László megfenyegette őket, hogy ne beszéljenek a megtalált holttestről. Ezután újra összefoglalták a nyomozás részleteit, kiemelték a DNS-minta alapján történt azonosítást. Majd ismertették a KIM törvénymódosítási javaslatát, amely lehetővé tenné a börtönbe nem időre bevonuló elítéltek azonnali előállítását. Elhangzott, hogy a tárca azután döntött a javaslat mellett, hogy kiderült, Bándy Kata feltételezett gyilkosának a bűncselekmény ideje alatt börtönben kellett volna lennie. A tudósítás közben több képet mutattak P. László Facebook-profiljából. Végül beszámoltak arról, hogy az áldozat édesanyja közleményt adott ki, amelyben kijelentette, nem járulnak hozzá, hogy lányuk nevét uszítás, gyűlölködés vagy a halálbüntetés visszaállításának ürügyeként használják fel.

Július 20-án a híradó vége felé, a 23. percben került adásba az ügy. Először arról számoltak be, hogy továbbra is keresi a rendőrség P. László lehetséges társait. Majd tudósítottak a Bándy Katáról történt megemlékezésekről (közös ima, gyertyagyújtás, virrasztás). Elmondták, hogy P. Lászlót hazugságvizsgálatnak vetették alá, illetve helyszíni kihallgatására is sor került. Az igazságügyi orvos szakértő elmondta, hogy még elemzik a nyomokat, információkat. Elhangzott, hogy a rendőrség keresi a gyanúsított unokatestvérét, J. Olivért, akiről kikockázott arcképet is mutattak.

A július 21-i híradó második hírként tálalta az eseményeket. Részletesen beszámoltak az első, a gyilkosság részleteit ismertető rendőrségi sajtótájékoztatóról, ahol elhangzott: P. László egyedül követte el a tettét. Közben több képet mutattak a férfiról. Elmondták, a gyanúsított tagadja, hogy megerőszakolta volna a lányt, a rendőrség ezzel kapcsolatban még várja a szakértői vizsgálatok eredményét. Elhangzott továbbá, hogy P. László a gyilkosság után kifosztotta az áldozatot, és a következő napokban úgy élt, mintha mi sem történt volna. A tudósítás közben a gyanúsított kikockázott képeit, valamint a gyilkosság helyszínéről és a gyanúsított lakókörnyezetéről készült felvételeket mutattak. Ezután beszámoltak arról, hogy virrasztást tartanak Budapesten Bándy Kata emlékére. A helyszíni tudósító elmondta, hogy az elmúlt napokban az elkövető etnikai hovatartozása szított rasszista indulatokat. Kata édesanyja szintén azt kérte a Facebookon, hogy senki semmilyen körülmények között ne használja uszításra, gyűlöletkeltésre, vagy éppen a halálbüntetés visszaállítására a gyilkosságot vagy Kata nevét. Ezért mindazok, akik ma eljöttek ide virrasztani és egy szál gyertyát gyújtani Kata emlékére, elítélik azokat a rasszista megnyilvánulásokat, amelyek az egész roma közösséget azonosítják az elkövetővel. Végül – a sajtótájékoztatón elhangzottak alapján – összefoglalták, amit az ügyről tudni lehetett, valamint megismételték a korábbi napokban sugárzott információkat.

A július 22-i műsorban nem volt szó a gyilkosságról.

3.6. A Bándy-gyilkosság az RTL Klub hírműsoraiban

A legnagyobb terjedelemben (összesen 1872 másodpercben) az RTL Klub tudósított az eseményekről.

Az RTL június 16-i adásában első helyen számolt be a tragédiáról: *„Beismerő vallomást tett Bándy Kata gyilkosa."* Elhangzott, hogy egy 26 éves férfiről van szó, majd beszámoltak a gyanúsított elfogásáról, közben az arca közepét kitakarva mutattak képet róla. Elmondták, hogy a büntetett előéletű, munkanélküli férfi három hete érkezett Kelebiáról Pécsre, a rokonainál „csövezett" egy romos házban. Elhangzott, az édesanyja nem tudja elhinni, hogy fia a gyilkos, valamint a kirendelt védője szerint szexuális indítékból követte el a bűncselekményt. Az etnikai hovatartozásra nem történt utalás.

Ezután többször részletezték a fentieket, összefoglalták az ügy részleteit és több (kikockázott) képet mutattak a gyanúsítottról. Nyilatkozott a férfi édesanyja is, aki elmondta, hogy nem hiszi el, hogy fia a gyilkos. Bemutatták a romos házat, ahol Pécsen lakott, illetve nyilatkozott az unokatestvére, aki szerint három-négy napig lakott nála, majd elköltözött egy nőhöz. Ezután elmondták, hogy a gyanúsított a gyilkosság után is aktív volt a Facebookon. Majd elhangzott, hogy a gyilkosság idején a férfinek egy szabálysértés miatt börtönben kellett volna lennie, illetve már korábban is követett el bűncselekményeket.

Később beszámoltak a nyomozás részleteiről. Majd közölték, hogy a férfi pécsi lakóhelyéről elköltöznek a lakók, mert félnek a megtorlástól. Felvételeket mutattak a költözésről, illetve a lepusztult környezetről. A kiküldött tudósító elmondta, hogy a házból már mindenki elköltözött, mivel azt hallották, hogy *„Budapestről egy szélsőséges nézeteket valló csoport indult el erre a helyre azért, hogy rajtuk álljanak bosszút, azért, amit egy számukra igazán ismeretlen ember követett el."*

A médiaszolgáltató július 17-én első hírként számolt be a nyomozásról. Először elmondták, hogy alkoholt és kábítószert is fogyasztott Bándy Kata gyilkosa a bűncselekmény elkövetése előtt, majd beszámoltak arról, hogy részletes beismerő vallomást tett. Eszerint egyedül követte el a gyilkosságot, szexuális indítékból támadt, de nem erőszakolta meg az áldozatát. Ezután a férfi védője ismertette a gyilkosság részleteit. Az ügyvéd elmondása szerint a férfi megfojtotta és kirabolta áldozatát, majd másnap szembesült a tettével, bujkált, de tudta, hogy elfogják, mivel DNS-e már szerepelt a rendőrségi nyilvántartásban. Újra beszámoltak arról, hogy a férfi pécsi lakóhelyéről elköltöznek a lakók, mert félnek a megtorlástól. Felvételeket mutattak a költözésről, illetve a lepusztult lakókörnyezetről. Elmondták, a ház attól tart, hogy rajtuk állnak majd bosszút azért, amit egy pár hete ott lakó ember követett el. Majd elhangzott, hogy a férfinak a gyilkosság elkövetésekor szabálysértésért börtönben kellett volna lennie. Elmondták továbbá, hogy a gyanúsított vallomása szerint egyedül követte el a cselekményt. Ezután a híradó pécsi tudósítója számolt be a férfi védőjével folytatott beszélgetéséről. Elmondta, hogy P. László mára felfogta tettét, valamint összefoglalta a gyilkosság részleteit. Beszámolt arról is, hogy a rendőrség további elkövetőket keres.

Végül beszámoltak arról, hogy az emberek Pécsen tömegesen veszik az önvédelmi eszközöket. A tudósítás alatt megmutatták a bűncselekmény helyszínét, valamint a gyanúsított kikockázott arcú fényképeit.

Az RTL Klub július 18-i híradója is első hírként közölte az ügy fejleményeit. Először részletesen beszámoltak arról, hogy a bíróság harminc napra előzetes letartóztatásba helyezte Bándy Kata feltételezett gyilkosát aljas indokból elkövetett emberölés vádjával. Elmondták, hogy a férfi a bíróságon csak annyit mondott: megbánta tettét. Megszólalt védője is, aki szerint P. László összetört, lelkileg összeomlott, kitart korábbi vallomása mellett, miszerint egyedül követte el a gyilkosságot. Megszólaltatták Kovács Lajos nyugalmazott rendőr ezredest, aki elmondta: nagy valószínűséggel volt tettestárs. Ezután beszámoltak arról, hogy bújócskázó gyerekek találtak rá a holttestre, és egyikőjük édesanyja szerint valaki egy autóból meg is fenyegette kisfiát, hogy ne árulja el senkinek, amit látott. Újra beszámoltak arról, hogy a férfi pécsi lakóhelyén félnek az ottmaradt lakók, mivel *„az állítólagos gyilkos roma származása miatt attól tartanak, őket is sérelem éri csak azért, mert cigányok."* Ez volt az első és egyetlen híradás, amelyben elhangzott a gyanúsított etnikai hovatartozása.

Az RTL Klub híradója július 19-én továbbra is első helyen, a legfontosabb hírként tálalta a bűncselekménnyel kapcsolatos fejleményeket. Elsőként elmondták, hogy további gyanúsítottak lehetnek az ügyben, miután a feltételezett elkövető mellett két másik személyt is poligráfos vizsgálat alá vetettek, ugyanakkor P. László kitart amellett, hogy egyedül követte el a gyilkosságot. Ezután újra összefoglalták az ügy már ismert részleteit, majd ismertették a KIM törvénymódosítási javaslatát, amely lehetővé tenné a börtönbe nem időre bevonuló elítéltek azonnali előállítását. A következő tudósításban újra bemutatták a gyanúsított lakókörnyezetét, édesanyja megmutatta a rajzait, a börtönből írt leveleit. A szomszédok elmondták, hogy agresszív volt, féltek tőle. Majd egy pszichológus szakértő nyilatkozott arról, hogy nagy valószínűséggel nem egyedül követte el a tettét. Végül újra elmondták, hogy a férfi megfenyegette a holttestet megtaláló gyerekeket.

Július 20-án az RTL Klubon több hír is megelőzte a gyilkossággal kapcsolatos beszámolót, amiről hatodikként, a műsor 11. percében számoltak be. Először ismertették, hogy a rendőrség két DNS-mintát talált a helyszínen, és a gyilkossággal kapcsolatban keresik a gyanúsított unokatestvérét, J. Olivért, akiről kikockázott képeket mutattak. J. Olivér szomszédai beszéltek a férfiről, aki elmondásuk szerint agresszív fiatalember volt, és már nem él a környezetükben, legalább egy hónapja nem látták Tompán. Majd P. László ügyvédje számolt be arról, hogy hazugságvizsgálatnak vetették alá a gyanúsítottat, valamint a helyszíni kihallgatása is megtörtént. Elmondása szerint megismételte korábbi vallomását, miszerint egyedül gyilkolt, nem volt segítője. Elhangzott, hogy a rendőrség egy harmadik személyt is keres, aki segíthette a tettest.

Július 21-én az első helyen és részletesen számoltak be az első, a gyilkosság részleteit ismertető rendőrségi sajtótájékoztatóról, eszerint egyedül követte el P. László a bűncselekményt. Közben több képet mutattak a férfiról és a gyilkosság helyszínéről. Elhangzott, hogy tette után úgy élt, mintha mi sem történt volna, valamint elfogásakor ellenállt, ezért tört el az orra. Összefoglalták a nyomozás részleteit, kitértek a hazug-

ságvizsgálatra is. Elmondták, hogy a férfi megfojtotta az áldozatát, a mobiltelefonját és a pénzét magához vette, viszont azt, hogy megerőszakolta-e, további szakértői vizsgálat dönti majd el.

A július 22-i műsorban nem volt szó a gyilkosságról.

3.7. A Bándy-gyilkosság a TV2 hírműsoraiban

A televízió híradójának vizsgált műsorszámaiban 1536 másodpercet szenteltek a bűncselekménynek.

A TV2 híradójában a feltételezett elkövető elfogása július 16-án első hírként jelent meg a híradóban. A headline-ban az az információ hangzott el, hogy: *„Beismerte a gyilkosságot a férfi, de nem bánta meg. Még viccelődöt is az interneten."* Először beszámoltak a gyanúsított elfogásáról, közben az arca közepét kitakarva mutattak képet róla (a látható jegyekből a néző könnyen azonosíthatta romaként a férfit). Etnikai hovatartozását nem említették. Megmutatták a házat, ahol lakott, majd megszólaltatták az unokatestvérét, aki szerint teljesen normálisan viselkedett, nem gondolta volna, hogy ilyenre képes. Aztán egy fiatal nő beszélt (arca kikockázva, mögötte lepusztult környezet), akivel a gyanúsított állítólag együtt élt, de ő a gyanúsítottról egyáltalán nem beszélt. Majd elhangzott, hogy a feltételezett elkövető rablás és lopás miatt volt már börtönben. Ezután két fiatal kreolbőrű férfit mutattak (kikockázva), az egyik annyit mondott, hogy nekik nem beszélt az előéletéről.

Később elhangzott, hogy P. László korábban hat évet ült börtönben, és a gyilkosság idején is ott kellett volna lennie, illetve a TV2 által megkérdezett kriminálpszichológus szerint érzéketlen alkat, nem rázta meg a gyilkosság.

Ezután a kelebiai lepusztult, szegényes lakókörnyezetéről készült felvételeket, valamint a gyanúsított Facebook-profiljáról átvett képeket mutattak és elmondták, hogy a bűncselekmény után is chat-elgetett. Majd Bilkei Pál kriminálpszichológus kifejtette, hogy a gyanúsított nem bánta meg a tettét, nem rázták meg a történtek és megismételhette volna a bűncselekményt.

Aztán a DNS-sel történő azonosítást ismertették, illetve Kiss László rendőrségi szakértő beszélt a kihallgatási módszerekről, majd elhangzott, hogy a rendőrség nem nyilatkozik. A tudósítás rengeteg irreleváns, hatáskeltő információt, bejátszást tartalmazott, kevés érdemi értesüléssel.

A július 17-i *Tények* – az RTL Klub híradójához hasonlóan – az első helyen tudósított a bűncselekménnyel kapcsolatos fejleményekről. Először beszámoltak arról, hogy P. László korábban kedvezménnyel szabadult, és a gyilkosság elkövetésekor is börtönben kellett volna lennie, eddig összesen hat évet volt fegyintézetekben különböző bűncselekményekért, zsarolásért, lopásért. A tudósítás alatt megmutatták a bűncselekmény helyszínét, valamint a gyanúsított kikockázott arcú fényképeit. Ezután más hírek következtek, majd 18:36:10-kor visszatértek az ügyre. Ekkor elmondták, hogy a gyanúsított a gyilkosságot beismerte, majd a férfi védője részletesen beszámolt a gyilkosságról. Eszerint a férfi megfojtotta és kirabolta az áldozatot, másnap pedig eladta a

mobiltelefonját. Elhangzott, hogy azért ölte meg a lányt, mert az visszautasította a szexuális közeledését, nem ismerte áldozatát és nem tervezte a gyilkosságot, illetve drog hatása alatt követte el a bűncselekményt. Elmondták továbbá, hogy a gyilkosság után bujkált és külföldre akart szökni. Ezután beszámoltak arról, hogy a férfi pécsi lakóhelyéről elköltöznek a lakók, mert félnek a megtorlástól. A maradók közül egy idős nő úgy nyilatkozott, megfenyegették őket, hogy felgyújtják a házat. Majd elmondta, hogy a gyerekkora óta ismeri P. Lászlót, és nem tudta volna elképzelni róla, hogy képes lenne ölni. Részletesen bemutatták a férfi pécsi lakóhelyét (lepusztult környezet).

A július 18-i műsor szintén első hírként ismertette a bűncselekménnyel kapcsolatos újabb információkat. A headline-ban hatásvadász felütéssel kezdtek: *„Nem egyedül ölt a fia – ezt mondta a gyilkos anyja. A férfi halálosan megfenyegetett egy kisgyereket, aki társaival megtalálta a holttestet."* Eközben P. László (kitakart) facebookos képét mutatták. Részletesen beszámoltak arról, hogy a bíróság harminc napra előzetes letartóztatásba helyezte a férfit, akit aljas indokból elkövetett emberöléssel vádolnak. Megszólalt a gyanúsított védője, aki szerint védence kitart a korábbi vallomása mellett. Újra összefoglalták az előző napokban elhangzott információkat a gyilkosságról. Ezután elmondták, hogy a Blikk információi szerint a gyilkos korábban megfenyegette a holttestet megtaláló gyerekek egyikét. Nyilatkozott a gyermek édesanyja is, aki szerint kiszállt egy ember egy autóból, és azt mondta a gyerekeknek, hogy kiirtják a családjukat, ha elárulják, hogy hol van a holttest. Majd beszámoltak arról, a gyanúsított anyja nem hiszi el, hogy a fia egyedül gyilkolt. Közben újra bemutatták a férfi lakókörnyezetét. Végül Kovács Lajos nyugalmazott rendőr ezredes mondta el, hogy a gyilkosnak nagy valószínűséggel volt tettestársa.

Július 19-én a *Tények* headline-ja *„Illegális partidrogot használhatott a gyilkos"* felütéssel kezdte műsorát. Az ügy fejleményeit továbbra is első hírként tálalták. Először elmondták, a rendőrség nem hiszi, hogy P. László egyedül követte el a gyilkosságot, majd összeállítást közöltek a hazugságvizsgáló gép működéséről. Ezután egy addiktológus nyilatkozott a droghasználat agressziót fokozó hatásáról. Újra elmondták, hogy a gyanúsítottnak a bűncselekmény idején börtönben kellett volna lennie. Nyilatkozott Navracsics Tibor miniszter, aki szerint a jövőben hatékonyabban kell kikényszeríteni az elítéltek bevonulását a börtönökbe. Majd a DNS-vizsgálat módszerét ismertették, végül elmondták, hogy P. László egyelőre harminc napig lesz előzetesben. Közben képet mutattak P. László Facebook-profiljából.

A *Tények* az összes hírműsor közül egyedüliként még július 20-án is a legfontosabb közéleti eseményként, első helyen számolt be a gyilkossággal kapcsolatos újabb információkról. Először elmondták, hogy a rendőrség a gyilkossággal kapcsolatban keresi a gyanúsított unokatestvérét, J. Olivért, akiről kikockázott arcképeket is mutattak, valamint a szomszédjai beszéltek róla. Utóbbiak elmondása szerint agresszív fiatalember volt, aki már nem él a környezetükben. Majd megismételték, hogy P. László ügyvédje szerint védence egyedül követte el a gyilkosságot. A védő beszámolt arról is, hogy hazugságvizsgálatnak vetették alá a gyanúsítottat, valamint a helyszíni kihallgatás is megtörtént.

A július 21-i műsorban első hírként és részletesen számoltak be a gyilkosság részleteit ismertető rendőrségi sajtótájékoztatóról: eszerint egyedül, részegen és bedrogozva követte el tettét P. László. Közben több képet mutattak a férfiról. Elhangzott, még nem tudják, hogy a gyanúsított megerőszakolta-e a lányt, a rendőrség ezzel kapcsolatban várja a szakértői vizsgálatok eredményét. Elmondták továbbá, hogy a férfit poligráfos vizsgálatnak is alávetették. Ismertették, hogy a férfi szexuálisan közeledni próbált az áldozathoz, aki ellenállt, ezért megfojtotta. Megismételték, hogy négy nappal a gyilkosság után gyerekek találták meg a holttestet, illetve P. László a gyilkosság után úgy élt, mintha mi sem történt volna. A gyanúsított elfogása kapcsán az is elhangzott, hogy nem adta meg magát, ellenállt. A tudósítás közben a gyanúsított kikockázott képeit, valamint a gyilkosság helyszínéről és a gyanúsított lakókörnyezetéről készült felvételeket mutattak.

A július 22-i adásban a vizsgált műsorok közül egyedüliként, a híradó végén beszámoltak Bándy Kata temetésének időpontjáról.

4. Összegzés

A vizsgált hírműsorok cigányságról közvetített képe – szemben a 2009-ben vizsgált műsorokkal – viszonylag egységes volt. Ugyanakkor az egyes médiaszolgáltatók feldolgozási módszereit, illetve a témára fordított műsoridőt tekintve jelentős különbségeket tapasztalhattunk. Legnagyobb terjedelemben az RTL Klub (1872 másodpercben) foglalkozott az üggyel, amit magyarázhat, hogy a kereskedelmi híradók általában előszeretettel közölnek híreket a bűncselekmények, balesetek, szenzációk kategóriájában. Ugyanakkor meglepő, hogy a vezető kereskedelmi tévétől alig lemaradva a közszolgálati televízió volt, amelyik a második legnagyobb terjedelemben szolgált a gyilkossággal kapcsolatos információkkal (1606 másodperc) és az egyébként a bulvár kategóriát erősen preferáló TV2 ennél kevesebbet (1536 másodpercet) foglalkozott az üggyel. Jelentős műsoridőt szentelt még az esemény bemutatásának a Hír TV (1441 másodperc), jóval kevesebbet a Duna TV (962 másodperc) és töredékét az Echo TV (601 másodperc), valamint a Magyar ATV (475 másodperc).

A gyilkosság, illetve a nyomozás televíziós reprezentációjának híradós feldolgozása egyik médiaszolgáltató esetében sem volt kifogásolható, azt mindegyik a bevezetőben felvázolt szakmai normáknak megfelelően végezte. Az elkövető etnikai hovatartozása explicit módon egyetlen esetben került elő, nevezetesen az RTL Klub július 18-i adásában, és ekkor is csak annak kapcsán, hogy a gyanúsított pécsi lakóhelyén félnek az ottmaradtak, mivel *„az állítólagos gyilkos roma származása miatt attól tartanak, őket is sérelem éri csak azért, mert cigányok."* Ugyanakkor ebben az esetben sem hangsúlyozták a feltételezett elkövető roma származását.

Ezzel együtt a gyanúsítottról mutatott facebookos képekből és a lakókörnyezetét, valamint a családját és ismeretségi körét bemutató anyagokból a médiafogyasztó jó eséllyel következtethetett arra, hogy a férfi roma. Mindezt a hírműsorok készítői csak

akkor kerülhették volna el, ha ez utóbbiakat egyáltalán nem mutatják be, ami a gyakorlatban szinte megvalósíthatatlan, hiszen a szerkesztőségeknek a közönség érdeklődésének fenntartása érdekében a szikár hír mellett színesítő-kiegészítő anyagokkal is kell szolgálniuk. A közönség (valós vagy feltételezett) elvárásaihoz igazodva a hírszerkesztőknek olyan anyagokat kell prezentálniuk, amelyek jelentős hírértéknövelő tényezőket tartalmaznak. Esetünkben ilyenek voltak a gyanúsított társas kapcsolatainak és lakókörnyezetének bemutatását célzó bejátszások, amelyekkel minden híradóban találkozhatott a néző.

Ugyanakkor amellett, hogy a gyilkossághoz, illetve a nyomozáshoz kapcsolódó, az események megértéséhez nem, vagy csak nagyon kis mértékben szükséges kiegészítő anyagok minden vizsgált hírműsorban megjelentek, jelentős különbségeket regisztráltunk azok mértékében. Összefüggésben a teljes ügy ismertetésére fordított műsoridő nagyságával, a legtöbb ilyen kiegészítő „információt" az RTL Klub, a TV2 és az m1 műsoraiban láthattuk, míg a legkevésbé a Magyar ATV és az Echo TV élt ezek bemutatásával.

Az újságírói etikai és szakmai normák szerint a bűncselekmények ismertetésekor kerülendőnek tartott szenzációhajhász hírfeldolgozás, illetve szófordulatok használata szinte kizárólag a TV2 *Tények* c. műsorában fordult elő. Ilyenek voltak például a headline-okban beolvasott fordulatok, miszerint *„Beismerte a gyilkosságot a férfi, de nem bánta meg. Még viccelődött is az interneten"* (július 16.), vagy *„Illegális partidrogot használhatott a gyilkos"* (július 19.).

A 2009-es hírműsorkutatás eredményeivel összehasonlítva, minden egyes médiaszolgáltató kifejezetten jól, a hatályos médiaszabályozásnak, valamint a szakmai-etikai normáknak megfelelően tudósított Bándy Kata meggyilkolásáról és az ahhoz kapcsolódó történésekről.

A legfontosabb különbség, hogy míg a Cozma-gyilkosság médiareprezentációjában, ha nem is ugyanolyan mértékben, de minden médiaszolgáltatónál kifejezett hangsúlyt kapott az elkövetők cigány származása, sőt a kriminalitás káros és veszélyes etnicizálása is megvalósult, a Bándy-ügynél ezt a szerkesztőségek kerülték.

Elméletileg mind a pécsi, mind a veszprémi gyilkosság rendkívül alkalmas volt a cselekmények dramatizálására és azok érzelmi keretezésére, de míg Marian Cozma esetében a médiumok többsége kifejezetten élt ezzel a lehetőséggel, Bándy Kata tragédiájánál ezeket az eszközöket nem használták. A Marian Cozma meggyilkolásáról szóló beszámolókban általában problémát jelentett a bemutatott tartalmak emocionális keretezése,[29] dramatizálása és a félelemkeltő videofelvételek folyamatos ismétlése,[30] amely gátolhatta a nézők racionális hírfeldolgozását, s így a befogadókból jó eséllyel azok (cigányellenes) előítéletein alapuló automatikus reakciót válthatott ki. A Bándy-

[29] Pl. A gyász és a temetés előkészületeinek többletinformációt nem tartalmazó végtelen ismétlése, vagy az olyan személyes, az ügy lényegéről semmit nem mondó információ, miszerint: *„Cozma anyja elájult, mikor megtudta a hírt"* (TV2 február 9.).

[30] A TV2 február 12-i adásában pl. négyszer (!) ismételték meg a „siófoki vonulásról" készült felvételt.

ügyben a szerkesztőségek az említett módszerekkel nem éltek. Ugyanez igaz a gyanúsítottak minősítéseire is. Míg a korábbi esetben gyakoriak voltak az olyan kifejezések, mint az *„enyingi cigánymaffia"*, *„egy enyingi cigánycsapat"*, *„roma támadók"*, a 2012-es ügynél ilyen megnyilatkozások nem fordultak elő. Szintén jelentős különbségként mutattuk ki, hogy míg a Cozma-ügyben nem csak vagy elsősorban a bűncselekményről, illetve a konkrét gyanúsítottakról, hanem „a cigányokról" folyt a diskurzus, addig a pécsi gyilkosságnál ilyenről nem volt szó.

Amellett, hogy a 2012-es gyilkosságnál a szerkesztőségek felelősségteljesebben dolgozták fel a történteket, fontos megemlíteni azt is, hogy ekkor a közszolgálati és a kereskedelmi műsorok feldolgozási módja között nem voltak markáns különbségek. Ezzel szemben a Cozma-gyilkosság bemutatásánál a különböző médiumok reprezentációi között nagy eltéréseket regisztráltunk, konkrétan a két közszolgálati televízióban tapasztaltakkal szemben a kereskedelmi médiumok kevésbé felelősségteljesen dolgozták fel a gyilkosságot és az ahhoz kapcsolódó reakciókat, történéseket. Ugyanakkor a 2009-ben készült vizsgálat esetében a kifejezetten problémás hírműsorok között is jelentős megközelítésbeli különbségeket észleltünk. A Magyar ATV, az RTL Klub és a TV2 műsoraiban a gyilkosság kapcsán alapvetően negatív kép jelent meg a hazai cigányságról. A Hír TV és az Echo TV ennél is tovább ment. A Cozma-ügy feldolgozásakor ezek a szerkesztőségek nagy hangsúlyt fektettek a gyanúsítottak etnikai azonosítására, azt sugallva, hogy különleges és fontos szerepe van a bűncselekményben, emellett kifejezetten éltek a cigánybűnözés-narratíva felállításának eszközével. A Bándy Kata meggyilkolásáról szóló tudósításokban ilyennel nem találkoztunk.

Összességében elmondható, hogy míg a Cozma-gyilkosság híradós feldolgozása általában nem felelt meg az újságírói szakmai-etikai normáknak, addig a Bándy-ügy bemutatása alapvetően teljesítette ezeket a követelményeket. A korábbi kutatásnál megállapítottuk, hogy a híradók által közvetített negatív és sztereotip romakép, illetve a többségi társadalomban élő cigányellenes előítéleteket visszaigazoló hírfeldolgozás mögött nem konceptuális megfontolások voltak, sokkal inkább a kisebbségi tematika érzékenységének nem elég elmélyült ismerete, az azzal kapcsolatos általános bizonytalanság. A Bándy-ügy híradós feldolgozását tekintve kimondható, hogy a hírszerkesztőségek a korábbiaknál jóval érzékenyebben és értőbb módon, valamint visszafogottabban és a szenzációhajhász feldolgozást kerülve nyúltak a témához. Ez minőségi ugrást jelent a korábban tapasztaltakhoz képest. Mindez elvezetett ahhoz az eredményhez, hogy a pécsi gyilkosság médiareprezentációi mindvégig kerülték a gyanúsított etnikai identifikálását és a bűnözés etnicizálását, aminek eredményeképpen a hírműsorok nem adtak tápot az egyéb médiafelületeken (tipikusan az interneten) megjelent „cigánybűnözés-diskurzus" kialakulásához.